

KORRALDUS

17. detsember 2020 nr 455

Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 ning lõikes 6 sätestatud kehtestada isikute karantiinis viibimise nõuded, et vältida ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 haiguskoldest väljapoole levikut, järgmiselt:

1. Isikul, kellel on diagnoositud COVID-19 haigus, on keelatud alates diagnoosimisest kuni tervenemiseni lahkuda oma elukohast või püsivast viibimiskohast. Elukoha või püsiva viibimiskohana mõistetakse ka varjupaiga- ja turvakoduteenuse osutamise kohta. Isiku tervenemise üle otsustab arst.
2. Punktis 1 nimetatud piirang ei kehti, kui isik on saanud tervishoiutöötaja või politseiametniku korralduse elukohast või püsivast viibimiskohast lahkumiseks, tervishoiutöötaja suunamisel tervishoiuteenuse saamiseks või isiku elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral.
3. Isikul, kes elab punktis 1 nimetatud isikuga koos, viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas või on muul viisil olnud punktis 1 nimetatud isikuga lähikontaktis, on keelatud oma elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda haige COVID-19 diagnoosist teada saamisest arvates käesolevas punktis määratletud 14 kalendripäevase perioodi jooksul. Isikul, kes elab punktis 1 nimetatud isikuga koos või viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas, hakatakse 14-kalendripäevast perioodi arvestama haige sümptomite tekkest või haige sümptomite puudumisel haige SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates. Isikul, kes on olnud muul viisil punktis 1 nimetatud isikuga kontaktis, hakatakse 14-kalendripäevast perioodi arvestama haigega viimasest lähikontaktis olemisest arvates.
4. Punktis 3 nimetatud piirangut ei kohaldata, kui isikul puuduvad COVID-19 haiguse sümptomid, isik jälgib oma tervist tähelepanelikult, järgib Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtab kasutusele kõik võimalikud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ning kui esinevad järgmised asjaolud:
 - 1) kui ta on saanud tervishoiutöötaja või politseiametniku korralduse elukohast või püsivast viibimiskohast lahkumiseks;
 - 2) kui ta lahkub oma elukohast või püsivast viibimiskohast tervishoiutöötaja suunamisel tervishoiuteenuse saamiseks või isiku elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral;
 - 3) kui ta on tervishoiutöötaja, kes tööandja otsusel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid;

- 4) kui ta on isik, kes tööandja otsusel ja Terviseameti nõustamisel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid ning kellela ei oleks võimalik või oleks tõsiselt häiritud riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande täitmine;
- 5) kui alapunktis 4 nimetatud isik on elutähtsa teenuse toimepidevuse tagaja, siis võib ta täita edasilükkamatuid tööülesandeid üksnes tööandja otsusel ja viimase kirjalikult põhjendatud ettepanekul ning hädaolukorra seaduse §-s 36 nimetatud asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse kooskõlastusel ja Terviseameti nõustamisel;
- 6) kui ta hangib elukoha või viibimiskoha läheduses igapäevaseks toimetulekuks hädavajalikku põhjusel, et muul viisil ei ole see võimalik;
- 7) kui tal on välistatud igasugune kontakt temaga samas elukohas elava või viibimiskohas viibiva COVID-19 haiguse diagnoosiga isikuga;
- 8) kui ta viibib õues ja väldib täielikult kontakti teiste inimestega.

5. Punktides 3 ja 4 sätestatud ei kohaldata isiku suhtes:

- 1) kui isik on teinud mitte varem kui 10. kalendripäeval Terviseameti tuvastatud viimasest lähikontaktis olemisest arvates COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi ning selle testi tulemus on olnud negatiivne;
- 2) kui isik, kes elab punktis 1 nimetatud isikuga koos või viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas, on teinud mitte varem kui 10. kalendripäeval haige sümptomite tekkest või haige sümptomite puudumisel SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi ning selle testi tulemus on olnud negatiivne;
- 3) kui arst on tunnistanud ta nakkusohutuks;
- 4) kui punktis 3 sätestatud piirangu kohaldamata jätmise on otsustanud Terviseamet.

6. Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb järelevalvet Terviseamet, kaasates vajaduse korral ametiabi korras Politsei- ja Piirivalveameti.

7. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja massiteabevahendites.

8. Korraldus jõustub 1. jaanuaril 2021. a ja kehtib kuni 1. veebruarini 2021. a.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks karantiiniis viibimise nõuded.

Vabariigi Valitsuse 29. septembri 2020. a korraldus nr 336 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele“ kehtib alates 1. oktoobrist 2020. a kuni 31. detsembrini 2020. a. Praeguse korraldusega pikendatakse seniseid nõudeid ja kehtestatakse samad piirangud alates 1. jaanuarist 2021. a uuesti.

Sisuliselt olid sarnased nõuded kehtestatud eriolukorra ajal 26. märtsist 2020. a kuni eriolukorra lõppemiseni 17. mail 2020. a. Pärast eriolukorra lõppu kehtestas Vabariigi Valitsus alates 18. maist 2020. a karantiini COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele ning nende lähikondsetele kuni 1. juulini 2020. a. Alates 16. juulist 2020. a kuni 30. septembrini 2020. a. kehtis Vabariigi Valitsuse 16. juuli 2020. a korraldus nr 257 „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele“.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 5 kohaselt lõpetatakse karantiin siis, kui nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud ja haiguskolle kahjutustatud. Kuivõrd viirus on väga kergesti nakkav, on nakkuse leviku tõkestamiseks karantiinide püsivalt kehtestamist haigetele ja tema lähikontaktsele soovitanud Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda. Seetõttu on Vabariigi Valitsuse eesmärk olnud hoida karantiini nõudeid kehtivana. Arvestades nakatumise näitajaid, haiguse leviku kiirust, haiguse võimalikku rasket kulgu ja asjaolu, et esimesed COVID-19 haiguse vastased vaktsiinid on alles müügiluba saamas ning puudub haiguspetsiifiline efektiivne ravi, on nende piirangute pikendamine vajalik. 16. detsembri 2020. a seisuga lisandus ööpäevaga 590 positiivset testi. Rahvastikuregistri andmetel laekus enim uusi positiivseid testitulemusi Harju ja Ida-Viru maakonda, kus koroonaviirusega nakatumine tuvastati vastavalt 358 ja 80 inimesel (haigestumus 100 000 elaniku kohta vastavalt 558,8 ja 1053,9). Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta Eestis on 470,66. Haiglaravil on 324 inimest, neist 16 on juhitalv hingamisel. Nakatunuid on kõikides maakondades. Piirangute rakendamata jätmisel võib nakatumine veelgi suureneda.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel kehtestab Vabariigi Valitsus karantiini korraldusega, kui karantiini kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Korraldusega kehtestatava karantiini eesmärk on ennetada ja takistada koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse edasist levikut.

COVID-19 haigus vastab nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 2 lõike 2 alusel uude ohtliku nakkushaiguse tunnustele, kuna COVID-19 on suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulgu võib olla raske või eluohtlik, ja COVID-19 haiguse puhul puudub praeguse seisuga efektiivne ravi ning haiguse leviku plahvatusliku hoogustumise tagajärjel võib kujuneda olukord, kus hospitaliseerimist vajavate patsientide arv ületab haiglate ravivõimekust. Karantiin on vajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava viiruse levikut. Korraldusega kehtestatav karantiin on vajalik, sest nakkuse levik on märgatavalt suurenenud viimase 2 kuu jooksul – kui veel 1. oktoobri 2020. a seisuga oli viimase 14 päeva kumulatiivne haigestumus 100 000 elaniku kohta 50,64, siis 16. detsembri 2020. a seisuga oli vastav kordaja 470,66. Nakkuskollete kontrolli alla saamiseks ja haiguse leviku pidurdamiseks on haige ja tema lähikondsete teistest inimestest isoleerimine tõhus meede.

Karantiin kehtestatakse isikutele, kes on saanud COVID-19 diagnoosi, ning diagnoosi saanud isikutega koos elavatele ja püsivalt samas elukohas või viibimiskohas viibivatele isikutele või isikutele, kes on olnud muul viisil haigega lähikontaktis. Karantiini nõue nende suhtes on põhjendatud, sest viirus levib kiiresti ja võib põhjustada suurt tervisekahju ning iga väikseimgi haiguskolle võib piirangute efektiivse rakendamiseta tuua kaasa haiguse ulatusliku leviku ja koormuse tervishoiusüsteemile. Karantiinis viibivatele isikutele, kellel puuduvad viiruse sümptomid, nähakse ette erandid ja neil võimaldatakse põhjendatud juhtudel kodunt lahkuda. Lähikontaktsele on erandid lubatud juhul, kui isik jälgib oma tervist tähelepanelikult, järgib Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku

tõkestamiseks ja võtab kasutusele kõik võimalikud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Seega ei ole viiruse sümptomiteta isikute liikumisvabadust ülemäära piiratud.

Korralduse punkti 5 kohaselt on lähikontaktsetel võimalik teha ka karantiini 10. päeval SARS-CoV-2 PCR test ning nimetatud testi negatiivse tulemuse saamisel lõpetab isiku karantiin. Testi tegemisest kuni testi tulemuste selgumiseni kehtivad lähtikontaktsetele edasi tavapärasel karantiini tingimused. Kümnapäevase tähtaja kulgemine algab viimasest lähikontaktist haigestunud isikuga, mille teeb kindlaks Terviseamet, või haigega samas elu- või viibimiskohas asuva isiku puhul haige sümptomite tekkest. Perekontakti kaudu nakatumise tõenäosus on kõige suurem sümptomite tekke ajal ning hilisem nakatumine on pigem vähem tõenäolisem. Teaduskirjandusele tuginedes haigestutakse perekontakti kaudu keskmiselt 4,7 päeva pärast nakatunud pereliikme sümptomite teket. Asümptomaatilisel COVID-19 haigusega inimesel ei teki haiguse kulgemise käigus sümptomeid, kuid sellegipoolest kannab ta nakkust ning võib seda levitada. Seega haige sümptomite puudumisel algab kümnapäevase tähtaja kulgemine haigega samas elu- või viibimiskohas asuva isiku puhul haige SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates. Kui testi tulemus osutus negatiivseks või kui viimasest lähikontaktist haigestunud isikuga või haigega samas elu- või viibimiskohas asuva isiku puhul haige sümptomite tekkest või haige sümptomite puudumisel SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast on möödunud 14 päeva, siis lähikontaktne enam korraldust järgima ei pea. Kui lähikontaktne jääb haigeks, siis kohaldub talle juba haigele mõeldud regulatsioon. Karantiiniperioodi hakatakse lugema korralduses nimetatud sündmuse saabumisest, aga karantiinikohustus hakkab isiku jaoks kehtima hetkest, kui ta saab sellest teada või pidi teada saama, et haige on saanud COVID-19 diagnoosi.

Teadusuuringutest on teada, et umbes 95%-l patsientidest tekivad haigusnähud kokkupuute järel esimese 10 päeva jooksul. Terviseameti epidemioloogilised andmed Eesti nakkusjuhtumite kohta kinnitavad teaduskirjanduse põhjal tehtud järeldusi. Praeguse teadmise kohaselt on lähikontaktsete karantiini 10 päevale lühendanud vähemalt kaksteist Euroopa Liidu riiki (Madalmaad, Poola, Austria, Tšehhi, Hispaania, Sloveenia, Belgia, Bulgaaria, Horvaatia, Soome, Iirimaa, Itaalia), kolmes riigis (Taani, Luksemburg ja Prantsusmaa) on teatud regioonides karantiini kestus seitse päeva. Korralduses tehtavad muudatused põhinevad teaduskirjandusel, rahvusvaheliste organisatsioonide (Maailma Terviseorganisatsioon, Haiguste Kontrolli ja Tõrje Keskus, Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus) soovitusel, Eesti Infektsioonhaiguste Seltsi, Vabariigi Valitsust nõustavate teadlaste ja Terviseameti ettepanekul.

Muudatus võimaldab lähikontaktsetel naasta tavaellu varem. Samal ajal ei suurenda lähikontaktsete karantiini 10. päeval tehtav test märkimisväärselt testimissüsteemi koormust. Küll aga on nende testide tulemused epidemioloogiliselt olulised.

Endiselt saab ka arst tunnistada isiku nakkusohutuks või Terviseamet otsustada teisiti. Viimaseid variante rakendatakse näiteks juhtudel, kui isiku SARS-CoV-2 PCR testi tulemus on positiivne COVID-19 haiguse hiljutise läbipõdemise tõttu, kuid nakkusohulik periood on möödas, või kus äsja haiguse läbi põdenud ja arsti poolt terveks tunnistatud inimene satub uuesti olema lähikontaktne.

Karantiini kehtestamisega nakatunutele ja nakkuskahtlusega isikutele tagatakse riskirühma kuuluvate, sh kroonilisi haigusi põdevate isikute, nõrgema immuunsüsteemiga isikute ja vanemaaliste isikute tervise kaitse. Riik peab tagama vastavalt põhiseaduse §-dele 16 ja 28 inimeste elu ja tervise kaitse, kuid oluline roll on ka isikutel endil – seista hea nii oma perekonna, töökoha ja ühiskonna nõrgemate rühmade kui ka rahva tervise eest tervikuna.

Kuna nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 kohaselt tuleb karantiini puhul näha ette karantiini kehtivuse aeg ja seda ei saa kehtestada tähtajatult, on korralduse andmisel kavandatud, et korraldus kehtib kuni 1. veebruarini 2021. a.

Nakkushaiguse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korraikaitse seaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha suurus on korraikaitse seaduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning hoida ära nakkushaiguse levik, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär